

tarea invetimentului din scólele nóstre popularie punendu fiecare cát o petricica la măretiulu edificiu alu culturei natiunali. In urm'a sî cere permissiunea d'a dice celor adunati unu : „bine ati venit“ sî cu acésta inchiaindu-si disertatiunea le ureza perseverant'a sî zelu intru deslegarea norocosa a temeloru, ce suntu d'a se resolvá.

Eata estrasulu acelei disertatiuni scolastice.

Dupa aceea conformu programei lasându-se conscrierea domn. invetiatori d'ai inscrie in rubrice domnulu conducatoriu in decursulu siedintelor conferint'a trece la meritulu objectelor spre a cărei resolvare s'a adunatu sî asiá asupr'a temei anteia ; „care este problem'a scólei popularie sî incátu are sa lucreze ea pentru sadirea atragerei cătra meserii in inim'a elevilor.“ La acárei resolvare au luat parte domnulu conducatoriu Ioanu Petrascu. d. directoru. Mich. Stoic'a sî d. notariu Dumitru Chirca'uninduse in principiu ca problem'a scólei popularie are d'a fi unu institutu de crescere sî de invetimentu, in care invetimentulu are sa fia intogmitu de asiá : incátu ce se propune si ce se invetia sa se pótá aplicá sî in vietiá si totu odata sa pótá si bas'a pentru o instructiune mai inalta, ce are d'a se continuá in institutele mai inalte de invetimentu. Iéra ce se atinge de meserii dlu conducatoriu dice ca scól'a sa faca totu pentru d'a castigá placerea elevilor la meserii, dice mai departe, că intre alte midiulóce avantagióse d'a castigá simpatia elevilor pentru meserii suntu sî a-cestea :

1. Cártilile scolastice sa fia d'asiá compuse : incátu ele sa represinte si partea meserilor nu numai in genere, ci si in specie; nunumai in litere góle, ci si in tablouri infacisiandu cát unu monumentu importantu din viati'a cutârui séu cutârui meseriasi.

2. Invetiatoriulu sa studieze inim'a elevilor, sei observându, cam spre care meseria este mai apli- cátu cutare elevu si apoi sa-i si vorbésca de aceea meseria cu zelu punendu pre elevu sa cetésca capulu acel'a din carte respectiva — si facendu a-cest'a sa se puna in comunicaione cu parintii respectivului dandui-i detaiuri asupr'a acelei meserii, incátu parintele se fia silitu moraliter a spendá cátiva cruceri pentru de a-i cumperá vre-o carte intuitiva numai pentru acea meseria, care are sa-i represinte cele mai importante momente din vieti'a meseriasiului.

3. Dupe aceea preotulu localu sa fia necessitatua capacita pre parintii copilului despre folosulu si influenti'a, ce au meserile asupr'a vietiei.

Pre lângă acestea mai adauge d. notariu ca e forte bine că românulu sa invetie meserii, că bani nostrii sa nu tréca in mai straine; ci sa remâna in patria. — Parintele diaconu Demetru Cunitanu dice, că aru si bine, cându s'ar transpun in mijlocul românilor, meseriasi harnici, căci exempla trahunt. Conferint'a primindule de bune tóte acestea — siedint'a se incheia fiindu órele 12 $\frac{1}{2}$.

(Va urmá)

Memorandulu

Românilor u din Scaunele filiale ale Salistei si Talmaciului.

(Urmare.)

Asemenea vorbesce regele Ferdinandu in an. 1556 cătra Petrus Petroviciu, si regin'a Isabell'a totu in acelu anu in articululu dto Clusiu 7 Dec., in care numesce tinutulu Salistei :

„Districtus“ si dice ca acest'a nu este bunu donatariu si ómenii lui nu suntu iobagi domnesci. Pâna cătra finea seculului 16 asiá dara in restempu de 500 de ani dela Sf. Stefanu regele, e doveditu, ca scaunulu Salistei au fostu incorporatu scaunului Sabiiului, că si alu Talmaciului, si ca locuitorii loru au fostu ómeni liberi in fundulu regescu.

Autonomia scaunului Salistei in alegerea libera a deregatorielor lui de națiune româna au esistat pâna cătra finea acestui secolu. Insa pre acestu tempu si-au estinsu magistratulu Sabiiului jurisdictiunea sea, subamplotatii sei si in Salistei, fără inşa a se derimá autonomia scaunului. Totu pre acestu tempu s'au codificat legile sasesci in a. n. dreptulu statutaru sasescu si dimpreuna cu limb'a germana, subamplotatii sasi, s'au introdusu si in scaunele nóstre. Pre lângă dreptulu statutaru esistau inca in municipiele sasesci statote speciale date de liberele municipii că un'a dintre cele mai eminente facultati ale comunelor libere din fundulu regescu, care facultate si scaunulu Salistei o au avutu, si in an. 1585 in obiecte de forte mare insemnata o au si exercitato.

Acestu statutu, care portă numele : „Constitutio gremialis sedis Seliste“ e de cea mai mare insemnata pentru drepturile politice ale nóstre, si da dovedă deplina despre tóte cele pâna acum.

Acésta constituine, alu cărui actu — asiá numai precum ni s'au datu din archivulu Sabiiului sub numele : „Auszug aus dem Selister Stuhlsprotocolle vom 1 Oct. 1585 bis 16 April 1709 geführt“. Scrisu in limb'a germana vechia in inteleolu § 2.

L. I T. I alu statu. jur. municipalium dovedescu, pre lângă autouomi'a scaunului, asemenea unui scaunu dintre cele sasesci, inca si o independentia cu multu mai mare, carea au pututu si numai elosu alu pusetiunei libere a scaunului Saliste de mai nainte, de cându erá elu unu teritoriu regescu alu castrului Salgo, ca ei acelu statutu — de si creatu sub influenti'a magistratului Sabianu, — contiene mai anteiu pactul ce sa incheiatu intre scaunulu Saliste si intre magistratualele Sabiiului despre couzulu Andreanu.

Amu aratatu mai susu, cumu au concesu regele Andrei Officialiloru sasesci co-usulu in padurile si apele Blaciloru, tocma asiá precum au concesu mai tardiu regele Ludovicu I prin decretulu din an. 1353, asemenea cousu tierei Bars'a (Burzen-Land séu districtului Brasovului) si pârtisoru tinentore de elu, ca toti locuitorii acestei tieri si parti-lori ei, se foloseasca la olsa in comunu padurile, apele si pescaritulu, si amu aratatu, ca acestu couzu, pre care lau concesu bunulu rege Sasiloru in tóte pamenturile de la munti ale românilor, vechilor locuitori ai fundului regescu, s'au concesu numai in felosulu publicu, si adeca, pentru sustinerea officiantilor si administratiunei supreme a fundului regiu, concentrate mai anteiu in Sabiu, si acésta o vomu si dovedi aici.

Acestu co-usu alu officiantilor si magistratulelor sasesci din Sabiu, nu sau pututu desvoltat in o folosire faptica comun'a in inteleolu cuventului nicairi cu atâtua mai putinu in scaunulu Salistei si alu Talmaciului, căci precum intaresce Andreanu, muntii si apele acestea marginare se aflau in possessiunea Economilor nostrii de vite la tóte temporile, iéra officiantii sasi nu portau economia de vite.

Asiá dara inca de temporu sau observatu e se da officiantilor supremi pre partea acestui couzu, decătra români nostrii economi, ceea naturale dela vite, jar mai pre urma bani de la vamuri.

Asiá sau nascutu, prin o observantia lunga, asiá numita vam'a oilor si a porcilor. Schaf-mauthund Schweinemauth, in totu scaunulu Sabiiului.

Acésta vama ou incursu totu-déun'a la officiantii din Sabiu, care servea că si o parte a satelor loru, pre cari pre atunci nu le aveau spase. Vam'a acésta prestata dela locuitorii nostrii economi care continea in sine couzulu Andreanului, servea dara spre ajutorirea si sustinerea officiantilor scaunului Sabiiului si resp. ai fundului regescu, ce erau in Sabiu, cari erau pre la finea seculului

FOLIÓRA.

PREAMBLARI

(reprod. din „Convorbiri literarie“)

(Urmare.)

XII.

Nimic'a nu este mai placutu decătu o dì de repausu, dupa o mare obosela. Tota dñu'a ne preumblaremu prin satu si prin gradinuti'a otelului povestindu-ne diferitele impressiuni a preumblarei ce facusemu. In spre séra vení unu italiano, unu cantăretiu ambulantu, cu unu armoniflautu, se asiedia pre (va sa dica in R.) piétia dinaintea otelului nostru si ne cantă diferite romantie si arie din opere italienesci. Toti turistii ce se aflau in Martigny si toti locuitorii satului se strinsera in giurul lui. Noi patru si-deamnu pre zidulu grădinei si ascultam. Italianulu nu mai erá tineru si vocea sea care trebuia sa fi fostu frumosu odata, perduse multu din claritatea sea.

— Déca unulu din noi aru voi sa cante, disse eu, amu puté pune pre italiano sa-lu acompanieze cu instrumentulu seu. Tebuie sa se auda frumosu in tacerea sărei.

„Louise, dice Armandu, déca ai fi dispusa.....

— Suntu pré multi ómeni, respunse Louise; n'aru siedé bine.

„Cántati din gura? o intrebă Edgar.

— Putinu, respunse Louise.

„I-mi inchipuescu ca trebuie sa aiba o voce forte frumosu, i-mi siopti Edgar.

— Asi'a credu si eu, respunsei zimbindu: A-propos, Edgar, cum aru si déca ne-ai siuerá ce-va?

„Cum sa ne siuere? me intrebă Louise.

— Trebuie sa sciti ca amiculu nostru siuera minunatu. Nu de multu a facutu sa petreaca o so-

cietate numerósa o séra intréga cu siuerulu seu.

„Siuerati ce-va, domnule Edgar, i-lu rugă Louise, cu o voce nu se pote mai blanda si pri-vindu duiosu la densulu.

Cine aru si pututu sa resiste?

Acompaniatu de betrânlului Italianu, Edgar incepù a siuerá căte-va arie italienesci. Trebuie sa fi fostu vre-o causa estraordinaria ce-lu inspirá in acea séra, căci nici odata siuerulu seu n'a fostu asiá de armoniosu.

Asupr'a mea music'a face totu-déun'a efectulu celu mai profundu. Audiendu acele sonuri, gandirea mea se retransporta in patria si-mi parea ca audu unu flueru campinescu cum audiamu a deseara in tacerea noptiei in anii de copilaria. Nimic'a in-sa nu te induosiéza mai multu decătu amintirea órelor eterne perdue si eternu frumosé din dulcea copilarai.

Cându sfersi, tóte personele presente se gra-madira in giurul seu sa-i multiamésca.

„How beautiful! Very beautiful in deed! Ah! comme c'est beau, comme c'est beau!“ — se audiá esclamandu-se.

Louise inşa, cuprinsa de emotiune, se apropiu de Edgar si-i strinse amendoué mâinile fără a spune unu cuventu. Ochii lui Edgar straluceau de bucuria.

Sér'a era inaintata si tota lumea se retrase. Edgar si cu mine mai remaseremu cătu-va tempu in gradina, dara nu mai vorbiremu nimic'a impreuna. Siindu-ne susu in camer'a nostra ne si cul-caremu in tacere.

A dñu'a dì intreprinseremu in modulu obici-nuitu calatori'a la Chamounix preste „La tête noire“.

Plecându dimineti'a la siése, ajunseram cătra séra pre la siepte in vestitulu satu asiediatu la pi-ciorele lantiului Mont-Blanc. Cá sa-ti poti face o idea, iubite cetitoriu, de efectulu ce produce vede-

rea acestui lantiu de munti gigantici, trebuie sa te duci singuru pre acolo, eu nu me voiucincercá a ti-o decrie. I-ti voiucincercá a Chamounix e asiediatu intr'o vale strimta prin care curgu riu-riile Arve si Arveyron si ca valea e inghesuita in-tre muntii cei mai mari ai Europei, precum scii. Spectacululu ce vedi impregiuru nu se pote numi frumosu, căci grandiositatea muntilor intre cu multo limitele frumosului. Eu unulu potu spune ca nu me simtiamu nici decum bine dispusu, incu-giuratul fiindu de acei munti de ometu si de gie-tiarii grozavi ce se cobóra din tóte pârtile in vale.

Locuitorii de pre acolo suntu toti asiá de sluti, incătu vediendu-i i-ti perdi bun'a umore. Déca Linda aru si avutu tipulu acelorui femei si fete din Chamounix, trebuie contele sa si avutu unu gustu forte desiantiatu. — De pre la siése ore dimineti'a incepú caravane intregi de calatori a porni pre ca-tari din Chamounix spre locuri invecinate. Partita cea mai usitata este aceea de pre Mont-Anvert si Mer de glace. Acésta partita o intreprinseremu si noi a dñu'a dì dupa sosirea nostra. Ajunsi dupa căte-va ore dupa morsiu susu pre Mont-Anvert, calauzulu tramise catarii acasa si ne conduse la Marea de ghiatia.

Pentru că sa-si faca cine-va o idea despre acestei ghietarii, aru trebuie sa-si inchipiuesca ma-reala de odata inghetata cându in mijlocul unei furtoni valurile sele se arunca in susu si in josu si forméza muntii si vâi. Ghetiarulu numitul astfelui forte privitul Marea de ghiatia, are o longime de căteva mile, anse in proporție este angustă, asiá incătu calatorulu nu intrebuintieaza mai multu de o óra pentru a trece de la unu malu la altul. Primblarea acésta este destulu de pericolosa. Acelu ce nu cunoscé locurile, nici o pote intreprinde fara calauzu, căci la fie care pasu te afli inaintea unui abis fără fundu prea largu pentru a pute sari pre deasupra sau inaintea unei inaltieri pre mari

ală 16, în urmă a incorporărilor susu atinse totu odata si oficiantii supremi ai scaunului Salistei Talmaciului.

Dovăda eclatanta despre acăstă dău cele mai memorabile statute ale Sabiiului „Statuta Cibinii“ din an. 1698 unde în capu VI se dice: „Die Bir-sagien aus der Stadt unu Stuhl bleiben den beiden Herrn judges und gebührt, dass $\frac{2}{3}$ dem Königs-richter, das $\frac{1}{3}$ dem Stuhlrichter, wie sie dann auch von den Walachen aus dem Stuhl die Schaf— und Schweinemauth auf gleiche Weise theilen“.

Asiă au plătitu in reluarea consulului Andreanu vam'a acăstă, si alte comune române, din scaunul Sabiiului, ce folosira muntii si apele finitime, cari nu se tineau de scaunul Talmaciului, său alu Salistei, d. e. Avrigu (Freck), Mohu (Moisen), cari iéra curgeau in folosulu judeului regescu si scaunul alu Sabiiului, dupa cum arata statutele Sabiiului din an. 1541 p. 3.

Representantii scaunului Salistei adunati in an. 1585 la facerea susu numitei constitutiuni, in care ei se numescu „Civi“ „Bürger“ s'au intielesu cu cei doi judeci alesi scaunali ai loru, de atunci, Blasius Weiss, si Emerich Binder senatori in magistratul Sabiiului tramsi act că representanti ai acestui in urmatoriu modu:

Diese o bgemeldete Amtsleute (representantii numiti ai scaunului Saliste 14 insi judecii si juriati comuneloru :) haben alle in diese nachfolgende Stück consentiret...

1. heben wir obgemeldete zwei Richter ver-nommen und auch verstanden; von alle unsere Vorältern, als eine alte Herkommensfreithum, dass der Stuhl Seliste einem ehrsamen Rath eingewährt hat für die Schafmauth alle Jahr fl. 100.

2. für die Schweinmauth fl. 12.

Asiă s'au determinatu pentru toti tempii numita vama dela intregu scaunul Salistei, si adeca din pasiunea padurilor cu oile si cu porcii 112 fl. pe anu, — cōsus sīlvarūm. —

Încătu pentru folosirea apelor din Andreanu au concesu scaunul Salistei la magistratuali in p. 8 riulu principalu, care formea Cibinulu, pentru pescaritu, cari apoi s'au si numit „Herrenbach“ — cōsus aquarūm — mai incolo dice p. 3 „item es soll kein Jüd (Jede s. biro) gar kein Eid nicht einnehmen, an der Hand allein der erwähnte Stuhlrichter, bei Straf einer Mark Silbers, sollen auch keine diebereien nicht richten“, de unde apriatu se vede, ca scaunul Salistei au avutu judicii scaunali a le si.

In p. 4 se sustine dreptul judicilor comunali a judecă pre făcatorii de rele, ai cită inainte

si ai pedepsi, cu aceea: „dass was unter einem Gulden ist, aus dem Stuhle soll nicht appellirt werden, auch nicht zugegeben werden. Dieses Gesetz soll auch nur den Stuhlleuten im Selister Stuhle gelten“.

P. 5. Was auszterhalb dem Stuhl ist, mögen sie ihre alte Gevohnheit halten“.

Prin aceste puncte se regulă justitia scaunului; iar exceptiunea in privint'a furturilor vine de acolo, caci pedepsile cele multe si mari dela furturi, curgeau in punca judeiloru scaunali, cumu arata statutele Sabiiului din 28 Ianuariu 1598 p. 78.

In p. 6. alu statutului gremialu se confirmeaza institutul judiciului compromisu in scaunul Salistei pre cea mai larga baza: „Wenn aus zweier gutem freien Willen Mittelleut gerufen werden, denn nicht Versprechung beider Partheien zu loben und zu billigen, wird aus einer wohlkürlche Sennenz gesprochen, soll kein Gericht nicht ändern nach Gewonheit der Landrichter“

In p. 7. se introducu legi morale, in contra bigamiei, asemenea ca si in statuta Cibinii din anu 1543.

P. 9. suna. „Es ist auch verboten, dass Jemand der aus diesem Stuhl auf edel Erd ziehen will, etwas verkaufen solle, sondern zieht hinweg, so bleibt das Erb dem Gericht...“; tocma asiă, precum s'au hotarit mai in tote scaunele sasesci, spre conservarea averiloru din fundulu regescu.

P. 10. (celu din urma) supune pre fiecare jude comunalu a dă numai căte o povăra de lemne de focu judeciloru scaunali, cāndu voru veni in scaunu.

(Wenn die Herrn die Richter im Stuhl kommen, so ist jeder Sude schuldig eine Fuder Holz zum bringen“ :)

Acestea suntu drepturile scaunului Saliste depuse in Constitutiunea gremiala din 1595, de unde se vede:

1) Ca Salista ie scaunu in fundulu regescu, deosebinduse de fundu nobilitariu (edel Erd);

1) Ca avea doi judeci scaunali alesi (erwählte Stuhlrichter,) cari erau totu odata officiali in magistratul (Rath) Sabiiului.

3) ca avea jurisdicțiune libera si drepturi de natur'a fundului regescu, cā si celealte scaune sasesci, si dreptu de a-si face constitutiuni, statute speciali;

4) ca detorintiale loru au constat numai din relutul Cousului Andreanu in un'a vama de 112 fl

anuale si in concederea riului Cibinu spre pescaritu, in favorul officiantilor supremi regesci ai scaunului Sabiiului si apoi in cāte o povara de lemne de focu pentru judecii scaunali, cāndu veniau in seaunu. Altmintrinea au remasu Salistenii in deplina si esclusiva possessiune a muntilor pāna la granita tierii, in care erau inca si acumu paditori ai plaiurilor (plaiesi), iar de alta parte, plateau contributiune regeasca, cu sasii din preuna, si faceau inca multe servituni deosebite regelui, si adeca la Salinele din Vizokna si la curtea regreasca in Alba Iuli'a, cumu vomu arata mai la vale. De si nu se afla o aseminea constitutiune in scaunul Talmaciului, numai incapa nici o indoiala dupa cele espuse pana aici, ca si acesta sau aflatu sub aseminea conditiuni libere.

(Va urmă.)

Not'a lui Usedom si consequintiele ei.

„N. Fr. Bl.“ ne aduce dupa „Corespondintia democratica“ in privint'a notei acestei o scire de o momentuositate foarte interesanta pentru presentu si viitoru; din nota se vede cinismulu, in care arata solulu Prusiei scopulu si tendint'a, mijlocele si cālile politicei prussiene; pentru ca ea ne arata nu numai ce a voit Prussi'a atunci, ci ne deschide incătu-va si velulu viitorului, cā sa vedem lucruri interesante, ce suntu in curgere.

Deci sa vedem ce dice intre altele „corespondint'a democratica“ in privint'a notei mentiunate.

Lovitura de mōrta Austriei, resbelulu cotropitoriu in contr'a ei devenit u datorint'a Prusiei si a Italiei, dupa not'a lui Usedom. Insa toti germanii, cari nu suntu neconditionati discipuli ai lui Bismarck a condamnat unanima acăsta sceleritate ne mai audita, care nu tractează numai despre trebuchet, ci si urmaresce problem'a sea si in viitoru. Prussismulu fanaticu inimicul de mōrte alu Germaniei, inca nu si-a ajunsu scopula. Resultatulu eluptatu de prussieni s'a prefacutu pentru bismarckieni in pacea, care dupa not'a lui Usedom, nu corespunde atât'a pentru Prussi'a cātu si pentru Italia nici ideilor primitive, nici jertfeloru enorme care si lea impnsu pentru ajungerea scopului. Austria n'a muritua ea traiesce inca; si esistint'a ei e mai infloritare pentru viitoru, caci libertatea civila care o garantă ea, de-si inca e in crescere, totusi a făcutu ierasi propaganda in Germania, a făcutu „cuceriri morale“, cari dupa cum dice Beust nu suntu oprite prin nici unu pactu. Nu e mirare deci ca inimicul din Berlinu spumea de mania.

pentru a te puté orca peste densa. Aceste trebuesc incunjurate cu precautiune, luându bine sama cu piciorulu sa nu alunece pre ghiatia si sprijinindu-te la acăsta primblare este amicul celu mai devotatu. Pre mine lucirea ghetiei me orbise cu totulu si pasiamu mai multu istinctiv. Me simtii forte fericitul cāndu vediui ghetiarulu indaratul meu. Multiamirea calatorului insa aici nu tine multu, caci acumu pasiesc peste unu drumu multu mai periculosu anca. Acăstă este o carare numita „le mauvais pas“ si nici se putea gasi pentru acestu drumu unu nume mai potrivit.

Cararea este taieta in cōst'a unui munte stâncozu a cārui culme ochiulu nu o pote ajunge si asiă de angusta, încătu pre densa abié incapa unu singuru picioru. Calauzulu nostru deprinsu cu a-este mărsiuri ne duceā bastonele, ear noi ne taraimu de pre locu anināndu-ne la fie care pasu de stānc'a ce aveam in dreapt'a si de o slaba balustrade facuta nu sciu cumu pre marginea carării pentru a servu de sprigini cāndu unu pasu gresit aru puté sa te faca sa cadi in prapasti'a din stānga. Momențele cele mai neplacute suntu cāndu se intalnescu doi in cale. Fie care voesce sa ocupe locul de langa stānca si se lese pre celalaltu sa treaca alaturea pre marginea prapastiei. Operatiunea trecerii este interesanta: Unulu se lipesc de stānca, ier celalaltu ilu prinde de umere si amenando incepui a se desface incetu incetu din acăstă imbratirosiare involuntara. Fie care apoi urmeaza mărsiulu seu fara a avea curiositatea de a intorci capulu si de a mai privi fatia persoanei, fie ea barbatu seu femeia, in acărei bratii s'a aflatu. Dupa o ora ce ne paru interminabila, scaparemu si de acăsta incercare. Ajunsi la unu locu care se numesc „le Chapeau“ puturemu insisritu gustă cāteva momente de repausu. Din toti, Louise era cea mai obosita. Era palida la fatia si de parte de a

fi voioasa si sprintena cā de obiceiu ea nu vorbiā nici unu coventu. In zadaru Edgar caută sa o distracta prin glumele sale, Louise de si se incercă a-i zimbri remané tacuta. Veseli'a lui Edgar negandu resunetu in susletulu Louisei, disparu si ea in curendu si drumulu spre Chamounix nu era din cele mai placute. Cāndu ajunseremu la izvorulu riului Arveyronu, puterile parasire pre Louise cu totul si lacrimele ei inundare f-tia.

Nu sciu déca suferă ea mai multu sau Edgar a cārui ochiu nu o mai parasă nici unu momentu. Louise era acumu pré slabă pentru a urmădrumulu si n'am si sciu ce este de facutu, daca lui Edgar nu i-ar si venit u ideaea sa o transportămu pre bastone. Indata improvisaremu din bastonele nōstre unu fotoliu pre care ilu tineā pre deoparte Edgar si calauzulu, pre de alta Armand si eu si astfelui o portaremu pān-la Chamounix.

— Femei'a, totu femeia, disei lui Edgar dupa ce ne despartisem u tovarasii nostri la otelu. Iti aduci aminte cumu ne luă in risu pre „La pierre à voir“ cāndu ne vedeā pasindu cu precautiune; cumu deodata ce schimbare!

— Sermana! suspina Edgar.

In celu momentu intra Armand in camer'a nōstra.

— Ei ce face D-siōra Louise, ilu intrebaremu amundo.

— Dörme, respunse Armand. Nu-i nimica. Era numai o mare obosiela.

Urmāndu convorbirea nōstra, Armand ne arata parerile sele de reu ca trebue sa se desparta de noi. Timpulu de congediu ce-i acordase tatalu seu era pre sfirsite si se vedea silitu a se intorci de dreptulu la geneva, fără a ne intovarasi in partita ce propuseseu a face peste Col de Balme. Edgar era distrasu si se amestecă numai din cāndu in conversatiunea nostra. A dōu'a dl desdimi-

neat'i cāndu ne scularemu, me incredintă ca n'a pututu bine dormi. Trupatru tovarasii dejunaremu impreuna: Louise de si anca palida, si redobandise puterile. Audindu ca avemu sa ne despartim, fisionomi'a sa luă o expresiune de tristetă si adresându-se cātra Edgar:

„N'a-siu si crediutu ca-ne-omu desparti asiă de curendu, ei dise es.

Edgar se uită lungu la dens'a dar nu respune. Luându-ma apoi la o parte, incepù a tosi ca unu omu care are ceva de sposu dar nu indraznesce.

— Edgar, vrei sa-mi spui ceva.

— Dar, respunse elu cu invaliasiagu.

— Mi se pare c'am-gacit. Vrei sa me lasi si sa te duci la Geneva impreuna cu Armand.

— In adeveru! Vedi ca

Sciu. La Geneva te ascepta scrisori de a-casa si intielegu pré bine ca esci nerabatoru.

Dicendu aceste, eu zimbeamu si Edgar se inrosia. Deodata viindu la mine, Edgar me imbratirosia cu caldura, si-mi dise:

— Nu te superá déca te lasu. Vedi . . . nu sciu . . . simtiescu . . . parca . . .

— Sciu . . . amu simtitu si eu parca . . . Nu numai nu me superu, dar sti declaru sa si eu in loculu ten totu astfelui a-siu face. Numai ie bine sama! Adă-ti aminte de Marcheza Castella-mare a căreia blastemuri zacu asupra ta. In stirftu ce sa-li spunu? I-ti dorescu succesu si fericire!

Cāndu audi Louise despre hotarirea lui Edgar, colorile ei revenire si devenit din nou vesela ca inainte. Nu vediusemu niciodata o metamorfosa sufleteasca asiă de grabuica si gandiamu in mine:

Cari omeni in lume suntu mai fericiti decatii densii?

(Va urmă.)

